

VANTAAN AMMATTIOPISTO VARIA

**OPETUSSUUNNITELMA 2014
OPPILAITOKSEN YHTEINEN OSA**

1 JOHDANTO.....	3
2 VANTAAN AMMATTIOPISTO VARIAN ARVOT JA TOIMINNAN KEHITTÄMISSTRATEGIAT	3
2.1 Arvot.....	4
2.2 Toiminnan perustana oleva käsitys ihmisestä, oppimisesta ja tiedosta	5
3 KOULUTUKSEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET	5
4 KOULUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN	6
4.1 Opetuksen järjestämismuodot.....	7
4.2 Työpaikoilla tapahtuvan oppimisen järjestäminen.....	7
4.3 Opintojen tarjonta yhteistyössä muiden koulutuksenjärjestäjien kanssa	8
4.4 Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö	8
4.5 Yhteisöllisyyden vahvistaminen	9
5 TUTKINNON SUORITTAMISEN HENKILÖKOHTAISTAMINEN	9
5.1 Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma ammatillisessa peruskoulutuksessa	9
5.2 Henkilökohtaistaminen aikuiskoulutuksessa	10
5.3 Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen	10
6 OPISKELIJAN OHJAUS- JA TUKIPALVELUT	11
6.1 Ohjaus- ja tukitoiminnan tavoitteet ja järjestäminen.....	11
6.2 Opiskeluhoito.....	12
6.3 Erityisopetuksen järjestäminen.....	13
7 AMMATILLISEEN PERUSKOULUTUKSEEN OHJAAVA JA VALMISTAVA KOULUTUS (AMMATTISTARTTI)	14
8 MAAHANMUUTTAJIEN OPETUS.....	14
9 OPISKELIJAN ARVIOINTI	15
9.1 Opiskelijan arviointi ammatillisessa peruskoulutuksessa	15
9.2 Opiskelijan arviointi aikuiskoulutuksessa	16
9.3 Arvosanasta päättäminen	17
9.4 Arvioinnin oikaisu ja opintosuoritusten uusiminen.....	17
9.5 Todistukset.....	18
10 OPISKELIJAN OIKEUSTURVA JA OPPIMISYMPÄRISTÖN TURVALLISUUUS.....	19
10.1 Terveystilavaatimuksista tiedottaminen.....	19
10.2 Opiskeluun soveltumattomuus	19
10.3 Opiskeluoikeuden peruuttaminen ja palauttaminen sekä opiskelusta pidättäminen	19
10.4 Rikostaustaote	20
10.5 Huumausainetestaus	20
10.6 Kurinpito.....	20
11 HENKILÖSTÖN AMMATTITAIDON KEHITTÄMINEN	20
12 KOULUTUKSEN ITSEARVIOINTI	21

1 JOHDANTO

Vantaan ammattiopisto Varia on Vantaan kaupungin sivistystoimen alaisuudessa toimiva ammatillinen oppilaitos. Varian tehtävänä on järjestää nuorille ja aikuisille ammatillista koulutusta Vantaan ja sen lähialueen työ- ja elinkeinoelämän tarpeita varten sekä jatko-opintokelpoisuutta vastaavasti. Koulutustehtävänä on myös perusopetuksen lisäopetuksen sekä ammatilliseen koulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen järjestäminen osana koulutustakuun toteutumista. Toiminnassa otetaan huomioon myös oppilaitoksen työelämän kehittämis- ja palvelutehtävä. Tässä oppilaitoksen opetussuunnitelman yhteisessä osassa käsitellään koko oppilaitoksen toimintaa koskevia linjauksia.

Opetusministeriön päättämän koulutuksenjärjestämisluvan mukaan Vantaan ammattiopisto Variassa järjestetään nuorisoasteen ammatillista koulutusta ja näyttötutkintoihin valmistavaa koulutusta. Varialla on erityisenä koulutustehtävänä maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavan koulutuksen järjestäminen sekä englanninkielisen hotelli-, ravintola- ja catering alan perustutkintoon johtavan koulutuksen järjestäminen. Vantaan ammattiopisto Varia voi järjestää kotitalousopetusta myös muuna kuin ammatillisena peruskoulutuksena, ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavaa ja valmistavaa koulutusta sekä valmentavaa ja kuntouttavaa opetusta ja ohjausta. Lisäksi Variassa voidaan antaa kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyyskoulutusta.

Opetussuunnitelman yhteinen osa perustuu ammatillista koulutusta ja aikuiskoulutusta koskeviin säädöksiin ja määräyksiin. Säästösten mukaan koulutuksen järjestäjä hyväksyy koulutusta varten opetussuunnitelman, jonka tulee perustua Opetushallituksen päättämien ammatillisten perustutkintojen ja näyttötutkintojen perusteisiin (L 630/1998, 13§). Koulutuksen järjestäjän laatimaan opetussuunnitelmaan tulee sisällyttää kaikkia koulutusaloja ja tutkintoja varten yhteinen osa ja tutkinnoittain eriytyvät osat. Perusopetuksen lisäopetusta, kotitalousopetusta, ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavaa ja valmistavaa koulutusta, valmentavaa ja kuntouttavaa opetusta ja ohjausta sekä kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyyskoulutusta varten Variassa on erillinen opetussuunnitelma.

Vantaan sivistystoimen johtosäännön mukaan Vantaan opetuslautakunta hyväksyy Varian ammatillisen koulutuksen opetussuunnitelman yhteisen osan ja rehtori hyväksyy tutkintokohtaiset opetussuunnitelmat. Tutkintokohtaisiin opetussuunnitelmiin sisältyy lautakunnan hyväksymä opetussuunnitelman yhteinen osa.

2 VANTAAN AMMATTIOPISTO VARIAN ARVOT JA TOIMINNAN KEHITTÄMISSTRATEGIAT

Vantaan kaupungin visiona on olla kansainvälisen metropolin ytimessä vetovoimainen työn ja yritysten kasvupaikka, joka tuottaa turvallista arkea yhteisvastuullisesti, asukkaitaan kuunnellen, monikulttuurisuudesta ammentaen ja ympäristövastuuta kantaen. Vantaan ammattiopisto Varia edistää osaltaan tämän tavoitteen toteutumista järjestämällä korkeatasoisia, työ- ja elinkeinoelämän tarpeista lähtevää ammatillista koulutusta ottaen samalla huomioon opiskelijoiden tavoitteet.

Vantaan ammattiopisto Varian visio

Vantaan ammattiopisto Varia on monialainen, vetovoimainen, uudistuva sekä monimuotoisia oppimisympäristöjä hyödyntävä ja kehittävä, työelämään ja jatko-opintoihin valmistava oppimiskeskus. Vantaan ammattiopisto Varian visiona on tyytyväinen asiakas. Aikuiskoulutuksen näkökulmasta strategisena lähtökohtana on asiakaslähtöinen Varia.

Toiminta-ajatus

Vantaan ammattiopisto Varian tavoitteena on, että opiskelijat kehittyvät alansa ammattilaisiksi työelämän tarpeisiin ja jatko-opiskeluun. Lisäksi tavoitteena on että opiskelijat kehittyvät aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi, joilla on aiempaa paremmat elämänhallinnan ja elinikäisen oppimisen taidot. Toimintaa ohjaavana periaatteena on ammatillisessa peruskoulutuksessa "tekemällä taitajaksi" ja aikuiskoulutuksessa "osuvasti oppimalla työelämän mestariksi".

2.1 Arvot

Vantaan ammattiopisto Varian henkilöstön toimintaa ohjaavat Vantaan kaupungin yhteiset arvot, jotka toteutuvat sen järjestämässä koulutuksessa seuraavasti.

Toimintaa ohjaavat arvot

- Innovatiivisuus
- Kestävä kehitys
- Yhteisöllisyys

Innovatiivisuus

Vantaan ammattiopisto Varian toimintaa ohjaavana periaatteena on jatkuva oppiminen ja uudistuminen. Uudistuminen tarkoittaa toimintamallien ja -tapojen jatkuvaa kehittämistä sekä innovatiivisia työtapoja sekä elinikäisen oppimis- ja ongelmanratkaisutaitojen kehittämistä. Opiskelijoiden ja asiakasyritysten erilaiset tarpeet otetaan huomioon koulutusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja kehitettäessä.

Kestävä kehitys

Vantaan ammattiopisto Varian toiminnan läpäisevänä periaatteena on suvaitsevaisuus ja kestävä kehitys. Kestävä kehitys on ekologista, taloudellista, sosiaalista ja kulttuurista vastuullisuutta. Tämä tarkoittaa vastuuta niin itsestä, toisista kuin ympäristöstäkin. Tavoitteena on globaali vastuu maailman ihmisten ja ympäristön hyvinvoinnista sekä tulevista sukupolvista. Kestävä kehitys on myös yksi ammatillisten perustutkintojen perusteiden elinikäisen oppimisen avaintaidoista. Opiskelijan tai tutkinnon suorittajan tulee osata toimia ammattinsa kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti ja noudattaa alan työtehtävissä keskeisiä kestävä kehityksen säädöksiä, määräyksiä ja sopimuksia.

Ekologisesti kestävä kehitys on mm. ympäristöä vähemmän kuormittaviin tuotanto- ja kulutustottumuksiin siirtymistä, jätteen synnyn ehkäisyä, tehokasta lajittelua, sähkön ja veden säästämistä ja energiatehokasta toimintaa. Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys on yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa yhteiskunnan jäsenten kesken. Se sisältää myös suvaitsevaisuuden ja erilaisuuden hyväksymisen, erilaisten ihmisten toimimisen yhdessä. Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys mahdollistaa kulttuurien säilymisen ja kehittymisen sukupolvelta toiselle ja ihmisten vapaan henkisen toiminnan ja eettisen kasvun. Oppilaitoksen taloudellista toimintaa ohjaavat pitkän tähtäimen strategiset tavoitteet, joihin perustuvat lyhyemmän aikavälin suunnitelmat ja toimenpiteet. Oppilaitos hyödyntää käytössä olevat resurssit tehokkaasti ja toimii tuloksellisesti. Hankinnat tehdään ekologisesti ja sosiaalisesti vastuullisesti.

Variassa toimii koko oppilaitoksen kestävä kehityksen tiimi, joka koordinoi ja arvioi kestävä kehityksen työtä. Lisäksi opiskelijoiden ja henkilöstön edustajat osallistuvat kestävä kehityksen toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen toimipistekohtaisissa kestävä kehityksen tiimeissä. Tiimit valitsevat toteutettavat kestävä kehityksen teemat ja kokoavat oppilaitoksen kestävä kehityksen ohjelmat. Oppilaitoksen johto varmistaa tiimien toimintaan tarvittavat henkilöresurssit ja mahdollistaa tarvittavan koulutuksen. Oppilaitoksen tavoitteena on hakea kestävä kehityksen sertifikaattia vuoteen 2015 mennessä.

Oppilaitoksen oman kestävä kehityksen työn lisäksi Varia on mukana Vantaan kaupungin yhteisessä Ekotukitoiminnassa. Ekotukitoiminnan tavoitteena on ympäristövastuullisuuden lisääminen kaupungin työyhteisöissä. Kaupunki tarjoaa toimintaan osallistuvalla henkilöstölle koulutuksen. Ekotukitoiminnan avulla ympäristöasiat integroituvat osaksi työpaikan arkea.

Yhteisöllisyys

Yhteisöllisyyden kehittämisen tavoitteena on Vantaan ammattiopisto Variassa edistää opiskelijoiden ja oppilaitoksessa työskentelevien avointa vuorovaikutusta ja osallistumista yhteisen toiminnan kehittämiseen. Opiskelijoita kannustetaan tukemaan toistensa opiskelua ja työskentelyä sekä hakemaan tarvittaessa apua ongelmatilanteissa. Opetuksen järjestämisessä kiinnitetään huomiota vuorovaikutustaitojen kehittämiseen, aktiiviseen osallistumiseen ja muiden esittämien mielipiteiden kunnioittamiseen.

Oppilaitoksessa työskentelevillä ja opiskelevilla on mahdollisuus tulla kuulluksi itseään ja työyhteisöään koskevista asioista. Opiskelijoille järjestetään rehtorin tapaaminen vähintään kerran vuodessa. Lisäksi opiskelijakunnan edustajaa kuullaan nuorisokoulutuksen tiimeissä vähintään kerran vuodessa ja toimipistekokouksissa opiskelijoita koskevista asioista. Opiskelijat voivat vaikuttaa opetussuunni-

telmatyöhön ammatillisissa neuvottelukunnissa, joissa on opiskelijajäsen. Aikuiskoulutuksessa opiskelijoiden ja työnantajien ääntä kuunnellaan muun muassa yritys- ja opiskeluryhmäkohtaisissa ohjausryhmissä.

Varia on avoin, luotettava ja arvostettu työpaikka ja yhteistyökumppani. Variassa vuorovaikutus ja tiedon välittäminen opiskelijoiden, opettajien ja muun henkilökunnan välillä on avointa ja vastavuoroista. Oppilaitosta kehitetään yhdessä sidosryhmien kanssa.

2.2 Toiminnan perustana oleva käsitys ihmisestä, oppimisesta ja tiedosta

Vantaan ammattiopisto Varian toiminta perustuu ihmiskäsitykseen, jonka mukaan ihminen on jatkuvasti kehittyvä, oppiva, tiedonhaluinen ja sosiaalinen. Oppiminen käsitetään aktiivisena prosessina, jossa oppija käsittelee uusia havaintoja, kokemuksia ja tietoja aikaisemmin muodostuneiden tietorakenteidensa ja ajatteluprosessiensa perusteella. Sen keskeisinä tekijöinä ovat myönteinen suhtautuminen oppimiseen, tiedon käsittelytaidot, omien vahvuuksien ja kehittämiskohteiden tunteminen ja hyvä itsetunto.

Ihminen on jatkuvasti kehittyvä, oppiva, tiedonhaluinen ja sosiaalinen. Oppiminen on aktiivinen prosessi, yhteistyötä muiden kanssa sekä elinikäinen prosessi. Tieto on jatkuvasti muuttuvaa, tarkentuvaa ja uudelleen rakentuvaa.
--

Oppiminen edellyttää vuorovaikutusta ympäristön ja siinä toimivien ihmisten kanssa. Osaaminen rakentuu tiedoista, taidoista, asenteista ja kokemuksista. Nopeasti muuttuvassa maailmassa myös tieto on jatkuvasti muuttuvaa, tarkentuvaa ja uudelleen rakentuvaa. Koulutuksessa opiskelijan omaksuman tiedon tulee olla ammatillista osaamista ja yksilön kehitystä tukevaa. Koska tiedon määrä kasvaa nopeasti ja erilaisia tiedonlähteitä on entistä runsaammin, opetuksessa korostuu tiedon kriittinen ja reflektioiva tarkastelu sekä uuden tiedon luominen oppimista edistäväksi.

Ammatillinen oppiminen on prosessi, jossa tiedot ja taidot kehittyvät teoreettisen ja käytännöllisen tiedon sekä kokemusten kautta. Kehittyminen ilmenee kykynä havainnoida, ymmärtää ja toimia erilaisissa tilanteissa aiempaa paremmin, nopeammin ja kokonaisvaltaisemmin. Tavoitteena on, että opiskelija kehittyä hallitsemaan paremmin myös omaa toimintaansa ja oppimistaan tietoisesti ja tavoitteellisesti.

Varian aikuiskoulutus toteutetaan konstruktivistiseen oppimiskäsitykseen pohjautuen. Konstruktivistinen oppimiskäsitys perustuu siihen, että oppiminen tapahtuu tietoa rakentamalla, aikaisempaan osaamiseen pohjautuen. Tavoitteena on rakentaa opiskelijalle merkityksellisiä oppimiskokemuksia, tuottaa kokemustietoa ja tukea yritysten liiketoimintaa kehittämällä henkilöstön osaamista. Henkilökohtaistamisen periaatteiden mukaisesti jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtaistamissuunnitelma, joka kuvaa opiskelijan yksilöllistä oppimispolkua ja oppimisympäristöjä sekä niihin liittyviä toimia.

3 KOULUTUKSEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

Ammatillisen peruskoulutuksen tärkeimpänä tavoitteena on opiskeltavan ammattialan perustietojen ja -taitojen sekä jatko-opintokelpoisuuden saavuttaminen ja niiden avulla työllistyminen. Koulutuksen tavoitteena on myös tukea opiskelijoiden kehitystä tasapainoisiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan aktiivisiksi jäseniksi sekä antaa opiskelijoille harrastusten ja persoonallisuuden kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja. Kaiken koulutuksen tavoitteena on myös tukea elinikäistä oppimista.

Tavoitteena   • persoonallisuuden monipuolinen kehittäminen • elinikäisen oppimisen tukeminen • ammatillisten tietojen ja taitojen kehittäminen • työ- ja elinkeinoelämässä tarvittavan osaamisen turvaaminen.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot ja koulutuksen erityispainotukset

Elinikäisen oppimisen avaintaidoilla tarkoitetaan valmiuksia, joita tarvitaan jatkuvassa oppimisessa, tulevaisuuden ja uusien tilanteiden haltuunotossa sekä työelämän muuttuvissa oloissa selviytymisessä. Ne lisäävät kaikilla aloilla tarvittavaa ammatillisuutta ja kansalaisvalmiuksia, ja niiden avulla opiskelijat/tutkinnon suorittajat pystyvät seuraamaan yhteiskunnassa ja työelämässä tapahtuvia

muutoksia ja toimimaan muuttuvissa oloissa. Niillä on myös suuri merkitys yksilön elämän laatuun ja persoonallisuuden kehittymiseen.

Ammatillisten perustutkintojen tutkinnon perusteiden mukaisia elinikäisen oppimisen avaintaitoja ovat oppiminen ja ongelmanratkaisu, vuorovaikutus ja yhteistyö, ammattietiikka, terveys, turvallisuus sekä toimintakyky, aloitekyky ja yrittäjyys, kestävä kehitys, estetiikka, viestintä- ja mediaosaaminen, matematiikka ja luonnontieteet, teknologia ja tietotekniikka, aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit. Elinikäisen oppimisen avaintaidot arvioidaan tutkintokohtaisten toimeenpanosuunnitelmien mukaisesti muun arvioinnin yhteydessä.

Vantaan ammattiopisto Varian kaikkia ammatillisia perustutkintoja koskevia yhteisiä erityispainotuksia ovat kansainvälisyyteen, teknologia- ja tietotekniikkaosaamiseen sekä työkykyyn ja terveyteen liittyvän osaamisen kehittäminen. Kansainvälisyyden kehittämiseksi kaikille opiskelijoille järjestetään mahdollisuus kehittää valmiuksiaan toimia kansainvälisessä toimintaympäristössä. Opiskelijoilla, joilla on riittävät valmiudet, on mahdollisuus suorittaa osana tutkintoon sisältyviä opintoja vähintään yksi kansainvälinen työssäoppimis- tai opintojakso. Tietotekniikkaosaamisen varmistamiseksi jokaiseen tutkintoon sisällytetään tietokoneen käytön peruskoulutus. Kaikille opiskelijoille mahdollistetaan tieto- ja viestintätekniikan hyödyntäminen opiskelussa (esim. verkkoympäristöt ja sosiaalinen media).

Kaikkia tutkintoja koskevat painotukset

- kansainvälisyys
- teknologia- ja tietotekniikkaosaaminen
- työkyky- ja terveysosaaminen
- yrittäjyys

Opiskelijoiden hyvinvointi otetaan huomioon osana opetuksen sisältöjen, oppimisympäristöjen sekä opiskelun tukipalveluiden kehittämistä ja suunnittelua. Hyvinvointiteema on sisällytetty osaksi kaikkea koulutusta ja Variasta valmistuneilla on kyky ylläpitää ja kehittää hyvinvointia omassa työyhteisössään. Työkykyyn liittyvän osaamisen kehittämiseksi kaikille opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus suorittaa ammattiosaajan työkykypassi osana tutkintoon sisältyviä opintoja.

Yrittäjyysosaamisen kehittämiseksi kaikkiin koulutuksiin sisällytetään taloudellisen ajattelun ja taloudellisen toiminnan periaatteen näkökulma. Opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa yrittäjyysopintoja valinnaisena tutkinnon osana ja/tai vapaasti valittavina opintoina.

Vantaan ammattiopisto Varian aikuiskoulutus- ja oppisopimuspalveluiden tehtävänä on tuottaa ammatillaisista työvoimaa yritysten tarpeisiin sekä uudistaa työntekijöiden osaamista. Tässä asiakasvastuullisessa tehtävässä on kehitetty pitkäjänteisesti ja työelämän kehittämisen ja palvelutehtävän mukaisesti uusi toimintamalli, jonka avulla tuetaan yritysten liiketoiminnan tavoitteita ja päämääriä. Toimintamallin lähtökohtana on rakentaa koulutuspalveluja, jotka perustuvat yritysten aitoihin osaamistarpeisiin.

Ammatillisiin perustutkintoihin valmistavien koulutusten tavoitteet ovat aikuiskoulutuksessa samat kuin nuorisopuolellakin. Ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin valmistavien koulutusten ja muiden täydennyskoulutusten tavoitteena on uudistaa työntekijöiden osaamista vastaamaan yritysten nopeasti muuttuvia tarpeita. Koulutuksen tavoitteena on yksilön tietojen ja taitojen päivittämisen ja lisäämisen lisäksi yksilön oman työuran turvaaminen omassa työpaikassa ja muualla. Tavoitteena on järjestää jokaiselle aikuisopiskelijalle henkilökohtaisesti merkityksellinen ja mielekäs oppimiskokemus, joka vahvistaa aikuisopiskelijan ammattiosaamista ja -identiteettiä. Aikuiskoulutuspalveluiden järjestämisessä huomioidaan ja tuetaan myös monikulttuurisuutta.

4 KOULUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Vantaan ammattiopisto Varia järjestää suomenkielistä ammatillista peruskoulutusta, näyttötutkintoihin valmistavaa koulutusta ja näyttötutkintoja. Ammatillista peruskoulutusta järjestetään kulttuurin, tekniikan ja liikenteen, matkailu-, ravitsemis- ja talousalan sekä sosiaali- ja terveysalan koulutusaloilla. Variassa on mahdollisuus suorittaa myös kaksoistutkinto.

Ammatillisena aikuiskoulutuksena järjestetään perustutkintoon, ammattitutkintoon ja erikoisammattitutkintoon valmistavaa koulutusta

Varian järjestämä koulutus

- Ammatillinen peruskoulutus
- Näyttötutkintoon valmistava koulutus
- Oppisopimuskoulutus
- Kahden tutkinnon suorittaminen
- Perusopetuksen lisäopetus
- MAVA
- Ammattistartti
- Valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus
- Muu lisä- ja täydennyskoulutus

sekä muuta ammatillista lisäkoulutusta. Periaatteena on, että koulutuksessa, työelämässä ja harrastuksissa hankittu osaaminen tunnistetaan ja tunnustetaan tutkintoa suoritettaessa. Koulutus suunnitellaan yhteistyössä tietopuolisen kouluttajan, yrityksen ja opiskelijan kanssa niin, että tietopuolisten opintojen järjestäminen rajoittuu Variassa edellä mainittuihin koulutusaloihin.

Varia järjestää erityisenä koulutustehtävänä maahanmuuttajille ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavaa koulutusta (MAVA) sekä englanninkielistä hotelli-, ravintola- ja cateringalan perustutkintoon valmistavaa koulutusta, ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavaa ja valmistavaa koulutusta (ammattistartti), valmentavaa ja kuntouttavaa opetusta ja ohjausta, kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyyskoulutusta sekä lyhytkestoista ammatillista täydennyskoulutusta. Lisäksi voidaan järjestää kotitalousopetusta myös muuna kuin ammatillisena peruskoulutuksena (talouskoulu).

4.1 Opetuksen järjestämismuodot

Opetus järjestetään Vantaan ammattiopisto Variassa lähi-, monimuoto- ja verkko-opetuksena. Ammatillisessa peruskoulutuksessa oppilaitoksessa tapahtuva tietojen ja taitojen opetus järjestetään pääsääntöisesti lähiopetuksena. Lähiopetus järjestetään siten, että se tukee koko tutkinnon suorittamista. Lähiopetuksessa nuorten opinnot sisältävät myös itsenäistä opiskelua, esimerkiksi tehtäviä tai verkkoaineistoihin tutustumista.

Opetussuunnitelman tutkintokohtaisessa osassa määritellään tarkemmin tutkinnonosien suorittaminen sekä niiden opetusjärjestelyt. Verkko-opetus järjestetään siten, että jokaisella ammatillista perustutkintoa suorittavalla opiskelijalla on mahdollisuus opiskella vähintään yhteen tutkinnonosaan kuuluvia opintoja verkossa. Lisäksi verkko-oppimisympäristöä hyödynnetään työssäoppimisen ohjauksessa sekä ammattiosaamisen näytöissä.

Näyttötutkintoon valmistava koulutus rakennetaan asiakaslähtöisesti ottaen huomioon opiskelijoiden aikaisempi osaaminen ja opiskelumahdollisuudet. Aikuisten näyttötutkintoon valmistava koulutus järjestetään pääsääntöisesti monimuoto-opetuksena. Lähi- ja etäopetusta järjestetään tarvittaessa, erityisesti ammatillisiin perustutkintoihin valmistavissa koulutuksissa. Verkko-opetusta hyödynnetään erityisesti muilta koulutuksenjärjestäjiltä ostettavien opintojen järjestämisessä sekä ammatillisten perustutkintojen tietopuolisessa opetuksessa.

Muu kuin tutkintoon valmistava ammatillinen lisäkoulutus järjestetään pääasiassa monimuoto-opetuksena. Maahanmuuttajille ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus, englanninkielinen hotelli-, ravintola- ja catering alan perustutkintoon valmistava koulutus, ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus, valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus sekä kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyyskoulutus järjestetään kokonaan lähiopetuksena.

4.2 Työpaikoilla tapahtuvan oppimisen järjestäminen

Työssäoppiminen ammatillisessa peruskoulutuksessa

Ammatilliseen peruskoulutukseen kuuluva työssäoppiminen on työpaikoilla tapahtuvaa tavoitteellista, ohjattua ja arvioitua opiskelua, jonka laajuus on vähintään 20 opintoviikkoa. Tavoitteena on, että opiskelija oppii työpaikalla osan tutkintoon kuuluvasta ammattitaidosta sekä saa yleisiä valmiuksia työelämää ja elinikäistä oppimista varten. Tavoitteena on, että työssäoppimisyksöt ovat ammatinhalinnan kehittymisen kannalta riittävän pitkiä.

Opintojen alussa jaksot voivat olla lyhyitä, mutta tietojen ja taitojen kartuttua kestoiltaan pidempiä, jotta opiskelija saa tilaisuuden oppia kokonaisuuksia ja ottaa vastuuta työtehtävistään. Opetussuunnitelman tutkintokohtaisessa osassa määritellään työssäoppimisyksöjen sisällöt sekä niiden sijoittuminen. Lähtökohtana on, että oppilaitoksessa ja työpaikoilla tapahtuva oppiminen täydentävät toisiaan tutkinnon osassa vaadittavan ammattitaidon saavuttamisessa. Poikkeustapauksessa ja erittäin painavista syistä työssäoppiminen voidaan toteuttaa oppilaitoksen harjoitusyrityksessä tai vastaavin järjestelyin.

Työssäoppimisen järjestäminen perustuu Vantaan ammattiopisto Variassa oppilaitoksen ja työnantajan väliseen sopimukseen. Työssäoppiminen järjestetään siten, että opiskelija ei ole työsuhteessa työnantajaan. Tällöin hän on oikeutettu saamaan opintotuen ja opintososiaaliset etuudet, kuten

ruokailun ja mahdollisia matkakustannuskorvauksia. Erikseen sovittaessa työssäoppiminen voidaan toteuttaa myös työsopimussuhteessa.

Vantaan ammattiopisto Variassa työssäoppimista ohjaava opettaja vastaa työssäoppimisen käytännön suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista. Ohjaava opettaja vastaa myös siitä, että opiskelija saa riittävästi ohjausta ja opetusta työssäoppimisjakson aikana sekä siitä, että kaikki osapuolet ovat tietoisia työsuojeluun, tapaturmiin ja vahingonkorvauksiin liittyvistä vastuista ja vakuutuksista. Riittävän ohjauksen ja opetuksen takaamiseksi ohjaava opettaja tekee jokaisen työssäoppimisjakson aikana muun ohjauksen ja opetuksen lisäksi opiskelijaa kohden vähintään kaksi ohjauskäyntiä.

Työssäoppimisen arviointi toteutetaan Variassa pääsääntöisesti ammattiosaamisen näyttöjen yhteydessä.

Ne työssäoppimisjaksolla opiskeltavat ammattitaidon osa-alueet, jotka eivät ilmene ammattiosaamisen näytössä, arvioidaan erillisellä osaamisen arvioinnilla. Työssäoppimisen aikana osoitettu osaaminen vaikuttaa niiden ammatillisten tutkinnonosien arviointiin, joihin työssäoppiminen sisältyy. Tarkemmat ohjeet ammatilliseen peruskoulutukseen liittyvän työssäoppimisen järjestämiseen on määritelty erillisissä ohjeissa.

Työssäoppiminen

- ammatillisissa perustutkinnoissa vähintään 20 opintoviikkoa tavoitteellista, ohjattua ja arvioitua opiskelua työpaikoilla
- perustuu oppilaitoksen ja työpaikan väliseen sopimukseen
- suoritetaan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaan

Työssä oppiminen aikuiskoulutuksessa

Ammatilliseen aikuiskoulutukseen kuuluvan työssä oppimisen määrää ei ole määritelty säädöksissä. Aikuiskoulutuksen luonteeseen kuitenkin kuuluu, että merkittävä osa ammattitaidon kehittymisestä tapahtuu työpaikoilla. Esimerkiksi oppisopimuskoulutukseen liittyvä aikuisten työssä oppiminen kattaa oppisopimusopiskelusta noin 80 %. Työssä oppimisen tavoitteet, sisällöt ja vastuut määritellään opiskelijan henkilökohtaistamissuunnitelmassa.

4.3 Opintojen tarjonta yhteistyössä muiden koulutuksenjärjestäjien kanssa

Vantaan ammattiopisto Varia osallistuu Vantaan toisen asteen oppilaitosten yhteistyöhön tarjoamalla vantaalaisille lukioille omia opintojaksojaan ja järjestämällä omille ammatillista perustutkintoa suorittaville opiskelijoilleen mahdollisuuden osallistua lukioiden kursseille ja kahden tutkinnon suorittamiseen.

Opintoja voi suorittaa myös mm.

- päivä- ja aikuislukioissa
- virtuaalisissa etälukioissa
- kansalaisopistoissa
- muissa ammattiopistoissa

Ammatillista perustutkintoa suorittavat opiskelijat voivat suorittaa erikseen sovittaessa myös muiden koulutuksenjärjestäjien tarjoamia ammatillisia valinnaisia, ammattitaitoa täydentäviä, ammatillista osaamista yksilöllisesti syventäviä ja vapaasti valittavia tutkinnonosia.

Valittaessa opintoja toisesta oppilaitoksesta noudatetaan seuraavia periaatteita:

- Opiskelija voi valita yksittäisiä opintoja, tutkinnonosia tai suorittaa kaksi tutkintoa.
- Opetusjärjestelyissä noudatetaan opetuksen järjestävän oppilaitoksen suoritusohjeita.
- Valinnat toisen oppilaitoksen opintoihin tehdään oman oppilaitoksen opinto-ohjaajan kautta.

Opinto-ohjaajat tekevät yhteistyötä opintojen käytännön järjestelyihin liittyvissä asioissa. Yksittäisten opiskelijoiden kahteen tutkintoon tähtäävän koulutuksen ammatillisen perustutkinnon osuus järjestetään muun ammatillisen peruskoulutuksen yhteydessä. Lukio-opinnot järjestetään ko. lukion opetusjärjestelyiden mukaisesti. Jos saman opintoalan kaksoistutkinto-opiskelijoista muodostuu ryhmä, jonka opetus voidaan järjestää taloudellisesti, niin sille lukio-opinnot järjestetään ryhmäkohtaisesti.

Vantaan ammattiopisto Varian aikuiskoulutuksessa yhteistyötä muiden koulutuksenjärjestäjien kanssa tehdään siten, että aikuiskoulutus- ja oppisopimuspalvelut hankkii asiakaslähtöisesti ja tapauskohtaisesti koulutusta paitsi Varian sisältä myös muilta koulutuksenjärjestäjiltä. Varia tarjoaa koulutusta muille koulutuksenjärjestäjille resurssien puitteissa.

4.4 Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö

Vantaan ammattiopisto Varian ja huoltajien välisen yhteistyön tavoitteena on edistää opiskelijan hyvinvointia ja tukea hänen opiskeluedellytyksiään. Oppilaitos tiedottaa huoltajille opintojen tavoitteista, oppilaitoksen toimintakulttuurista sekä opiskelijan hyvinvointiin ja opintoihin liittyvistä

asioista muun muassa kotiväenilloissa ja ensimmäisen vuoden opiskelijoille jaettavassa oppaassa, joka julkaistaan myös sähköisenä. Opiskelijoilla ja alaikäisten opiskelijoiden huoltajilla on mahdollisuus seurata opintojen etenemistä opiskelijahallinto-ohjelman kautta.

Täysi-ikäisten opiskelijoiden vanhemmat voivat seurata opintojen etenemistä opiskelijan luvalla. Vantaan ammattiopisto Variassa täysi-ikäisten opiskelijoiden kodin ja oppilaitoksen välinen yhteistyö painottuu opiskelijoiden elämäntilanteiden huomioon ottamiseen henkilökohtaisten ammatillisten kehityssuunnitelmien laatimisessa ja toteuttamisessa.

4.5 Yhteisöllisyyden vahvistaminen

Vantaan ammattiopisto Variassa opiskelevilla ammatillista perustutkintoa suorittavilla opiskelijoilla on mahdollisuus perehtyä paikalliseen kulttuuriperintöön vapaasti valittavissa opinnoissa sekä Vantaan kaupungin tarjoamien palveluiden ja harraste- ym. toiminnan kautta. Yhteisöllisyyden vahvistamiseksi opiskelijoiden ryhmäytymiseen kiinnitetään erityistä huomiota ensimmäisten opintoviikkojen aikana. Ryhmäytyminen on prosessi, josta vastaa kunkin ryhmän ryhmänohjaaja. Prosessi on kuvattuna ryhmänohjaajan oppaassa. Yhteisöllisyyttä vahvistetaan myös järjestämällä ammatillinen peruskoulutus pääsääntöisesti ryhmämuotoisesti. Kaikki tutkintoon johtavat koulutukset päätetään myös yhteiseen päätöstilaisuuteen.

Vantaan ammattiopisto Variassa jokaisessa toimipisteessä on oma opiskelijakunta ja niistä muodostuu Varian opiskelijayhdistys ry (KattoVaria). Opiskelijayhdistyksen tehtävänä on mm. järjestää jäsenilleen koulutusta ja tiedotustoimintaa, kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaa sekä edistää oppilaitoksen sisäistä yhteistyötä. Opiskelijayhdistystoimintaa koordinoi ohjaava opettaja. Oppilaitos tarjoaa tilat ja varaa resursseja opiskelijakuntatyön organisoimiseen ja ohjaukseen.

KattoVaria voi tuoda Vantaan ammattiopiston kaikkia opiskelijoita koskevia opiskeluun liittyviä asioita nuorisokoulutuksen ja ammattiopiston johtoryhmän käsiteltäväksi. Niissä opiskelijayhdistyksen puheenjohtaja edustaa opiskelijoita. Lisäopetuksen ja tukipalvelujen johtaja toimii oppilaitoksen hallinnon yhdyshenkilönä opiskelijayhdistyksen käsittelyyn tuomien asioiden valmistelussa ja johtoryhmäkäsittelyyn viemisessä.

5 TUTKINNON SUORITTAMISEN HENKILÖKOHTAISTAMINEN

5.1 Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma ammatillisessa peruskoulutuksessa

Ammatillisen peruskoulutuksen henkilökohtainen opiskelusuunnitelma HOPS on opiskelijan yksilöllinen suunnitelma omien opintojen tavoitteista, sisällöstä ja etenemisestä. HOPSiin sisältyvät myös suunnitelma työssäoppien suoritettavista opinnoista sekä näyttöjen ajankohdat, toteutus ja arviointi. HOPS laaditaan heti opintojen alkaessa, ja sitä täydennetään opintojen aikana yhteistyössä ryhmänohjaajan ja asianomaisten opettajien kanssa.

Henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan sisältyy

- opintojen tavoitteet, sisällöt ja eteneminen
- työssäoppien suoritettavat opinnot
- näyttöjen ajankohdat
- toteutus ja arviointi.

Opiskelija ja hänen ohjaajansa (opinto-ohjaaja/ryhmänohjaaja/opettaja/työssäoppimisen ohjaaja) sopivat HOPSiin sisältyvistä opinnoista ja annettavista näytöistä. Opiskelija sitoutuu suorittamaan suunnitelmassaan sovitut opinnot. Opiskelijan ohjaaja tukee ja ohjaa mahdollisuuksien mukaan opiskelijaa henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman ja valintojen tekemisessä, seurannassa ja arvioinnissa. HOPSin tekemiseen osallistuvat tarvittaessa myös muut oppilaitoksen asiantuntijat. HOPSia laadittaessa on ohjauksellisesti erityisesti huomioitava opiskelija, jolla on ollut perusopetuksessa tai ammatillisen koulutuksen alkaessa opiskeluun tai elämänhallintaan liittyviä vaikeuksia sekä otetaan huomioon opiskelijan terveydentila, toimintakyky, yksilölliset voimavarat ja mahdollisen erityisen tuen tai mahdollisten apuvälineiden tarve. Samoin on huomioitava erityislahjakkuuksia omaava opiskelija ja maahanmuuttajataustainen opiskelija.

5.2 Henkilökohtaistaminen aikuiskoulutuksessa

Aikuisopiskelun henkilökohtaistamisella tarkoitetaan opiskelijan olemassa olevan osaamisen tunnistamista ja tunnustamista. Säädösten mukaan koulutuksen järjestäjän tulee huolehtia näyttötutkintoon ja siihen valmistavaan koulutukseen hakeutumisen, tutkinnon suorittamisen ja tarvittavan ammattitaidon hankkimisen dokumentoidusta henkilökohtaistamisesta.

Henkilökohtaistaminen sisältää

- hakeutumisvaiheessa osaamisen, lähtökohtien ja soveltuvuuden selvittämisen tutkinnon suorittamisvaiheessa
- ammattitaidon osoittamistavat sekä aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen tarvittavan ammattitaidon hankkimisessa kehittymistavat, menetelmät sekä ympäristöt.

Henkilökohtaistamisessa otetaan huomioon ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 11 §:n (952/2011) säännökset opiskelijan oikeuksista ja velvollisuuksista sekä 13 §:n nojalla Opetushallituksen määräämät tutkintokohtaiset terveydentilavaatimukset. Hakeutumisvaiheen henkilökohtaistamisessa koulutuksen ja/tai tutkinnon järjestäjä selvittää henkilön osaamisen, opiskelun lähtökohdat ja soveltuvan tutkinnon.

Osaaminen tunnustetaan käyttämällä monipuolisesti alalle soveltuvia menetelmiä. Osaamisen tunnistamisen perusteella arvioidaan, miltä osin henkilölle ehdotetaan osaaminen tunnustettavaksi, miltä osin hänet ohjataan suoraan tutkintasuoritukseen ja miltä osin henkilö ohjataan tarvittavan ammattitaidon hankkimiseen. Tällöin myös selvitetään henkilölle soveltuva tutkinto tai tutkinnon osa ja suoritusten järjestelyt. Lisäksi siinä selvitetään mahdollisen ohjauksen ja erityisten tukitoimien tarve.

Tutkinnon suorittamisvaiheen henkilökohtaistamisessa noudatetaan tutkinnon perusteissa määritellyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteerejä sekä ammattitaidon osoittamistapoja. Tutkintosuorituksiksi tai sen osaksi ehdotetaan tunnustettavaksi myös aikaisemmin osoitettu ja arvioijien hyväksymä osaaminen.

Tarvittavan ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistamisessa otetaan huomioon opiskelijan elämäntilanne, aikaisemmin hankittu osaaminen, todetut oppimistarpeet ja työssä oppimisen mahdollisuudet. Opiskelijalle valitaan soveltuvat koulutuksen järjestämis muodot, oppimisympäristöt, opetus- ja arviointimenetelmät ja ohjaustoimet.

Vantaan ammattiopisto Variassa aikuisopiskelijat etenevät yhdessä määritellyn henkilökohtaistamisprosessin mukaisesti. Välineenä käytetään yhtenäistä henkilökohtaistamissuunitelmaa.

5.3 Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen tavoitteena on välttää opintojen päällekkäisyyttä ja lyhentää opiskeluaikaa sekä tukea opiskelijan yksilöllisiä valintoja. Opetussuunnitelman mukaisen osaamisen tunnustamisen periaatteena ovat opiskelijälähtöisyys, oikeudenmukaisuus ja tasa-arvoisuus, yksilöllisyys, joustavuus ja taloudellisuus. Säädösten mukaan opiskelijalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja vaatimuksia vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi osana suoritettavaa perustutkintoa. Opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa osa tutkinnostaan myös muissa oppilaitoksissa. Opiskelijalle tiedotetaan opintojen alussa ja niiden aikana mahdollisuudesta hakea osaamisen tunnustamista aikaisemmista opinnoistaan ja osaamisestaan. Aiemmin hankittu osaaminen voi kattaa koko tutkinnon osan tai vain osia tutkinnon osasta.

Osaamisen tunnustamisella voidaan opiskelijalle lukea hyväksi ja korvata tutkinnon pakollisia, valinnaisia tai vapaasti valittavia opintoja. Opiskelija esittää arvioinnin edellyttämän selvityksen opinnoistaan tai osaamisestaan. Jos tunnustettavasta suorituksesta ei ole arvosanaa tai jos vastaavuutta ei voida luotettavasti todeta, järjestetään opiskelijalle mahdollisuus osoittaa osaaminen.

Arvioinnissa käytetään vastaavaa arvosana-asteikkoa kuin muussakin arvioinnissa. Tutkinnon osan osa voidaan hyväksyä suoritetuksi ilman arvosanaa, jos muiden suoritusten perusteella voidaan antaa arvosana tutkinnonosasta tutkintotodistukseen.

Tutkinnosta toiseen siirtyvälle tai lukion suorittaneelle opiskelijalle tunnustetaan suoritettut yhteiset opinnot ja vapaasti valittavat opinnot. Vapaasti valittavat opinnot voidaan hyväksyä suoritetuiksi ilman arvosanaa opiskelijan suostumuksella.

Opiskelijan osaamisen tunnustaminen tehdään sitä erikseen pyydettyäessä. Vantaan ammattiopisto Varian ammatillisessa peruskoulutuksessa hakemus toimitetaan liitteineen opinto-ohjaajalle lukuvuoden ensimmäisen jakson aikana. Muulloin kuin lukuvuoden alkaessa haettavan osaamisen tunnustamisen hakemus tehdään riittävän ajoissa ennen tutkinnon osan opintojen alkamista.

Osaamisen tunnustamisessa opiskelijan osaamista verrataan suoritettavan tutkinnon ammattitaitovaatimuksiin ja tavoitteisiin. Osaamisen tunnustamisesta päättävät kyseisten opintojen opettaja/opettajat yhdessä opinto-ohjaajan kanssa. Opettajan arviointitehtävää ei voi delegoida muulle henkilöstölle, vaan opettaja päättää/opettajat päättävät opintojen vastaavuudesta. Jos tutkinnon perusteissa on selkeästi määrätty, mitkä opinnot vastaavat ja korvaavat perustutkinnon perusteissa olevia tutkinnon osia, voi tämän teknisen osaamisen tunnustamisen tehdä joku muukin kuin kyseisten opintojen opettaja.

Osaamisen tunnustamisella korvattujen tai hyväksi luettujen tutkinnon osien määrällä ei ole ylärajaa. Säädöksissä ei myöskään ole määrätty aikaisemmin hankitulle osaamiselle aikarajaa, jota ennen hankittua osaamista ei voitaisi tunnustaa. Osaamisen ajantasaisuus voidaan tarvittaessa varmistaa koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla, esimerkiksi työtodistusten, haastattelun tai ammat-tiosaamisen näytön avulla. Opiskelija voi osoittaa osaamistaan ammattialansa kilpailujen karsinnoissa ja kilpailussa, erillistä näyttöä ei tällöin tarvita.

Aikuiskoulutuksessa osaamisen tunnistaminen tehdään henkilökohtaistamisen yhteydessä. Tunnistamisen perusteella tehdään tutkintotoimikunnalle esitys osaamisen tunnustamiseksi osaksi näyttötutkinnon suoritusta. Osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen liittyvissä oikaisupyynnöissä noudatetaan arvioinnin oikaisupyyntöjen menettelytapaa.

6 OPISKELIJAN OHJAUS- JA TUKIPALVELUT

6.1 Ohjaus- ja tukitoiminnan tavoitteet ja järjestäminen

Ohjaustoiminnalla tuetaan opiskelijaa kokonaisvaltaisesti opintojen eri vaiheissa. Jokaisella opiskelijalla on oikeus saada hänen tarpeisiinsa perustuvaa henkilökohtaista ja muuta opintojen ohjausta. Opiskelijalla on myös oikeus saada opiskelussa tai elämäntilanteiden muutoksissa tarvitsemiaan tukipalveluita. Ohjaus- ja tukitoimien järjestämisessä noudatetaan henkilökohtaista toimintamallia. Sen mukaan jokaisella opiskelijalla on henkilökohtainen opiskelusuunnitelma ja hän saa henkilökohtaista ohjausta. Jokaisella ryhmällä on ryhmänohjaaja, joka lähiohjaajana ohjaa, tukee ja seuraa ryhmänsä opiskelijoiden opiskelua.

Opiskelun alkuvaiheessa opiskelija tarvitsee ohjausta opintoihin, oppilaitokseen ja tulevaan ammat-tialaan orientoitumisessa. Opiskelun edetessä korostuvat ammatillisen kasvun ja vastuullisuuden ohjaaminen. Työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näytöt ovat myös tärkeitä vaiheita ammatillisessa kehitymisessä ja vaativat ohjausta ja tukea. Opiskelun päättövaiheessa ohjauksessa korostuvat työnhaku, jatko-opinnot ja yleensä tulevaisuuden suunnittelu.

Vantaan ammattiopisto Variassa ammatillisen perustutkinto-opiskelijan ohjaukseen ja tukemiseen osallistuu koko Varian henkilökunta. Kaikki ohjaukseen osallistuvat antavat opiskelijalle tietoa suoritettavista tutkinnoista, opintojen rakenteesta ja sisällöstä, osaamisen tunnustamisesta ja arvioinnista sekä opinnoista, joita he voivat valita oman oppilaitoksen ulkopuolelta. Nuorille järjestetävissä koulutuksessa ohjaus sisältää myös yhteistyötä kotien kanssa. Oppilaitoksen ulkopuolista yhteistyötä tehdään mm. sosiaali- ja terveystoimen, nuorisotoimen, työvoimahallinnon ja Kelan kanssa.

Periaatteena on, että mitä vaativampaa ohjausta opiskelija tarvitsee, sitä pidemmälle erikoistunutta ohjaushenkilöstöä käytetään. Variassa opinto-ohjaajat suunnittelevat, kehittävät ja koordinoivat oppilaitoksen ohjaustoimintaa. Opinto-ohjaajat ja opettajat edistävät perusopetuksessa olevien oppilaiden tiedon ja kokemusten saamista ammatillisesta koulutuksesta tekemällä yhteistyötä perusopetuksen kanssa.

Aikuisten näyttötutkintoihin valmistavassa koulutuksessa ohjauksen pääpaino on henkilökohtaisen ammatillisen kehityssuunnitelman laatimisessa, sen toteuttamisen ohjaamisessa ja valvonnassa. Opintojen etenemistä seurataan ja mahdollisia tukitoimia suunnitellaan mm. aikuiskoulutustiimeissä

ja ryhmäkohtaisissa palaverissa. Opiskelijoiden tukipalveluiden tarve selvitetään koulutuksen hakeutumisvaiheessa. Aikuisopiskelijoille järjestetään tarvittaessa myös tukiopetusta, oppimiseen liittyvien ongelmien selvittämistä sekä elämäntilanteeseen ja urasuunnitteluun liittyvää henkilökohtaista ohjausta ja neuvontaa. Varian ammatillisen peruskoulutuksen ohjaussuunnitelmassa kuvataan tarkemmin opiskelijan ohjauksen sisältö, tehtävät ja työnjako.

6.2 Opiskeluhoolto

Opiskeluhoollon tavoitteena on edistää opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia ja huolehtia oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista sekä opiskeluympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Opiskeluhoolto toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena opiskeluhoollona. Opiskeluhoolto on kaikkien oppilaitoksissa työskentelevien ja opiskeluhoolltopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtävä.

Yhteisöllinen ja yksilökohtainen opiskeluhoolto

Yhteisöllinen opiskeluhoolto on osa Varian toimintakulttuuria ja toimia, joilla edistetään opiskelijoiden osallisuutta, oppimista, hyvinvointia ja terveyttä.

Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan opiskelijalle annettavia opiskeluhoollon palveluja: opiskeluterveydenhuolto, psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä yksittäistä opiskelijaa koskeva monialainen opiskeluhoolto.

Opiskeluhoollon ohjausryhmä

Koulutuksen järjestäjäkohtaisen opiskeluhoollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa monialainen opiskeluhoollon ohjausryhmä. Vantaalla toisen asteen koulutuksen yhteistä opiskeluhoollon ohjausryhmää johtaa nuoriso- ja aikuiskoulutuksen johtaja.

Varian opiskeluhoolloryhmä

Variassa toimii yksi säännöllisesti kokoontuva monialainen opiskeluhoolloryhmä, jonka asettaa nuoriso- ja aikuiskoulutuksen johtaja. Sen tehtävänä on vastata Varian opiskeluhoollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Ryhmän keskeinen tehtävä on yhteisöllinen opiskeluhoolto, kuten opiskeluympäristön terveellisyyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen, sekä muun yhteisöllisen opiskeluhoollon toteuttaminen ja kehittäminen. Ryhmää johtaa Varian rehtori.

Asiantuntijaryhmät

Asiantuntijaryhmä kootaan yksittäisen opiskelijan tai opiskelijaryhmän opiskeluhoollon tuen tarpeen selvittämiseksi ja palvelujen järjestämiseksi. Ryhmän kokooa se opetushenkilöstön tai opiskelijahuollon palvelujen edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu.

Opiskeluhoollotsuunnitelma

Opiskeluhoollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten on laadittu Varian opiskeluhoollotsuunnitelma. Keväällä 2014 uutta oppilas- ja opiskelijahuollotakia sekä opetussuunnitelman perusteita vastaavaksi laadittu Varian opiskeluhoollotsuunnitelma linjaa ja ohjaa opiskeluhoollotyötä. Opiskeluhoollotsuunnitelma toimii Varian toimipisteiden yhteisenä suunnitelmana. Siinä on kuvattu opiskeluhoollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoolltopalvelut sekä yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoollon palvelut, periaatteet ja toimintatavat. Opiskeluhoollotsuunnitelmassa on kuvattu yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa sekä määritelty toimenpiteet kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemiseksi ja niihin puuttumiseksi. Lisäksi siinä on määritelty menettelytavat suunnitelman toteutumisen seuraamiseksi.

Opiskeluhoollotsuunnitelmassa yhteisölliseen opiskeluhooltoon kuuluvia linjauksia ovat opiskeluhoolloryhmän toiminnan periaatteet, yhteistyö ja toimet opiskelijoiden ja huoltajien osallisuuden vahvistamiseksi, eri hallintokuntien yhteistyö ja paikalliset tukiverkostot opiskelijan tarvitsemien palvelujen turvaamiseksi ja opiskelijan ohjaamiseksi tarvittaviin palveluihin sekä opiskeluyhteisöjen turvallisuuden edistämiseen liittyvät toimet. Yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestämiseksi suunnitelmassa on kuvattu yhteiset periaatteet asiantuntijaryhmien kokoamiseksi. Muita yhteisesti linjattuja

asioita ovat opiskeluhoitotyötä tekevien tehtävät ja keskinäinen työnjako, kirjaamiseen liittyvät käytänteet, yhteistyö huoltajien kanssa ottaen huomioon alaikäiset ja täysi-ikäiset opiskelijat, opiskelijalle tarjottava tuki ja ohjaus opiskeluun sekä kehitykseen tai elämäntilanteeseen liittyvissä fyysisissä, psyykkisissä ja sosiaalisissa vaikeuksissa. Opiskeluhoitosuunnitelma tarkistetaan vuosittain.

Työntekijät ovat vaitiolovelvollisia ja sitoutuneita opiskelijakeskeiseen verkostotyöhön. Kokouksissa käydään myös läpi kaikkien ryhmien tilanteet, ja silloin ryhmäohjaaja on mukana oman ryhmänsä osalta.

Opetusaloilla pidetään opintojen edistymisen seurantakokouksia jaksojen arviointien jälkeen. Näiden kokousten järjestäminen ja koollekutsuminen on opinto-ohjaajan vastuulla. Kokoukseen osallistuvat opinto-ohjaajan lisäksi erityisopetuksen vastuuopettaja ja kukin ryhmäohjaaja vuorollaan oman ryhmänsä osalta. Ryhmäohjaajan tehtävänä on seurata ryhmänsä opiskelijoiden opintojen edistymistä ja tuoda seurantapalaverissa opinto-ohjaajalle ja erityisopetuksen vastuuopettajalle jo varhaisessa vaiheessa tiedoksi ne opiskelijat, joiden opiskelu ei mahdollisesti etene suunnitelman mukaan. Palaverissa sovitaan siitä, kuka selvittelee tilannetta opiskelijan kanssa ja miten opiskelijaa autetaan ja tuetaan jatkossa.

Variassa järjestetään kerran lukuvuodessa kaikkien opiskeluhoitoryhmiin osallistuvien henkilöiden yhteinen tapaaminen. Niissä keskustellaan opiskelijan ohjaukseen ja tukemiseen liittyvistä yhteisistä ja yleisistä asioista ja linjauksista, moniammatillisesta yhteistyöstä, kartoitetaan ja arvioidaan opiskeluhoillon kokonaistilannetta sekä suunnitellaan tulevaa toimintaa.

Vantaan ammattiopisto Varian aikuiskoulutuksessa opiskelijahuoltopalvelujen järjestämisessä hyödynnetään ammatillisen peruskoulutuksen opiskeluhoitoryhmiä. Aikuisopiskelijan oikeudet opiskelijahuoltopalveluihin selvitetään opintoihin hakeutumisvaiheessa. Ne merkitään tutkinnon suorittajan ammatilliseen kehitymissuunnitelmaan.

Varialla on erillinen kriisisuunnitelma ja toimintaohjeet käyttäytymishäiriöiden, onnettomuuksien ym. odottamattomien tapahtumien varalta.

6.3 Erityisopetuksen järjestäminen

Vantaan ammattiopisto Variassa tuetaan erityisopetuksella niitä opiskelijoita, jotka eivät voi tavanomaisen opetuksen keinoin edetä opinnoissaan. Erityisopetuksen tavoitteena on, että opiskelija pystyy kykyjensä ja edellytystensä mukaisesti omaksumaan koulutuksen aikana ne tiedot ja taidot, joita hän tarvitsee ammatissaan. Erityisopetuksella turvataan henkilökohtaisiin edellytyksiin perustuva oppiminen, itsensä kehittäminen ja ihmisenä kasvaminen.

Ammatillisessa erityisopetuksessa opiskelijan terveydentilaa ja toimintakykyä tuetaan ja edistetään opiskelijan yksilöllisten tarpeiden mukaisilla tuki- ja ohjaustoimilla, monipuolisilla ja vaihtelevilla oppimisen ja osaamisen arviointimenetelmillä sekä muilla toimintatavoilla ja erityisjärjestelyillä, jotka edistävät opiskelijan opintojen onnistumista.

Erityisopetus on suunnitelmallista ja pitkäkestoista tukea opiskelijalle opintojen aikana. Erityisopetuksen tarve selvitetään kaikilla opiskelijoilla opintojen alkuvaiheessa ja tarvittaessa opintojen edetessä. Opiskelijan erityisopiskelijaksi määrittelyn edellytyksenä on se, ettei opetuksessa tarvittavaa tukea voida järjestää esimerkiksi tukiopetuksena, vaan opiskelijan tarvitsema tuki on suunniteltua ja pitkäkestoista tai oppimisvaikeudet ovat vakavia. Opiskelijan tuen tarpeiden syinä voivat pysyvien vaikeuksien lisäksi olla myös väliaikaiset vaikeudet. Suhteellisen pysyviä syitä ovat lukemisen, kirjoittamisen ja matematiikan erityisvaikeudet tai laaja-alaiset oppimisvaikeudet. Erityistä tukea tarvitsee myös opiskelija, jolla on aistivamma tai oppimista vaikeuttavia neurologisia syitä. Tilapäistä tai lyhytaikaista tuen tarvetta voivat aiheuttaa kriisit perheessä, päihdeongelmat, masennus tai muut psykososiaaliset ongelmat.

Vantaan ammattiopisto Varian erityisopetuksessa noudatetaan pääsääntöisesti integraatioperiaatetta, jossa tukea tarvitsevien opetus järjestetään ensisijaisesti tavallisissa ryhmissä muiden kanssa. Fyysisen integraation lisäksi tavoitteena on sosiaalinen ja yhteiskunnallinen integraatio. Osa erityisopetuksesta järjestetään pienryhmäopetuksena.

Erityisopetuksen toteuttamiseen osallistuu koko henkilöstö. On tärkeää, että eri osapuolet tekevät yhteistyötä ja tukevat toistensa työtä. Yhteistyön avulla pystytään ottamaan opiskelijan yksilöllisyys ja hänen elämäntilanteensa entistä enemmän huomioon. Työn- ja vastuunjaon avulla jokainen tietää oman vastuunsa sekä toisten vastuut opiskelijan ohjauksessa ja tukemisessa.

Erityistä tukea tarvitsevalle opiskelijalle laaditaan henkilökohtaista opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS), joka on yleensä voimassa koko opiskelun ajan tai niin kauan, että erityisiä tukitoimia ei enää tarvita. Suunnitelmassa määritellään yksilölliset oppimisen tavoitteet, tarvittavat tukitoimet ja mahdollinen mukauttamisen tarve. Suunnitelmaa seurataan ja tarkennetaan lukukausittain. Tarkemmat ohjeet erityisopetuksen toteuttamisesta on Vantaan ammattiopisto Varian erityisopetuksen suunnitelmassa.

Aikuiskoulutuksessa erityisopetuksen tarpeen selvittämisessä, erityisopiskelijaksi määrittelemisessä ja erityisopetuksen suunnittelussa noudatetaan samoja periaatteita kuin ammatillisessa peruskoulutuksessa. Erityisopetuksen toteuttamissuunnitelma liitetään osaksi henkilökohtaistamissuunnitelmaa.

7 AMMATILLISEEN PERUSKOULUTUKSEEN OHJAAVA JA VALMISTAVA KOULUTUS (AMMATTISTARTTI)

Ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus, ammattistartti, on tarkoitettu opiskelijoille, joiden perustiedot ja -taidot, oppimisvalmiudet ja valmiudet ammatillisiin opintoihin siirtymiseen vaativat kehittymistä. Lisäksi se on tarkoitettu opiskelijoille, joilla ei ole varmuutta ammatinvalinnastaan.

Ammattistarttikoulutus on laajuudeltaan 20-40 opintoviikkoa. Jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, joka voi sisältää työelämään ja koulutukseen tutustumista, opiskelu- ja elämänhallintataitojen kehittämistä sekä ammatillisia opintoja ja työssäoppimista. Se voi sisältää myös opiskelijan perusopetuksessa hankkimien tietojen täydentämistä. Opiskelijan kanssa laaditaan ammattistarttiopintojen lopussa opintoihin tai työelämään siirtymistä koskeva jatkosuunnitelma. Tavoitteena on, että ammattistarttin jälkeen jokaisella opiskelijalla on sekä suunnitelma jatko-opinnoista että valmiudet aloittaa ne.

Vantaan ammattiopisto Variassa ammattistarttia varten on erillinen opetussuunnitelma. Siinä kiinnitetään erityistä huomiota koulutustakuun toteutumiseen ja opiskelijoiden mahdollisuuteen tutustua Varian koulutustarjonnassa olevien alojen tarjoamiin työtehtäviin sekä niissä vaadittavaan osaamiseen. Lisäksi siinä otetaan huomioon opiskelijoiden yksilölliset opiskelu- ja elämänhallintataitojen kehittämistarpeet.

8 MAAHANMUUTTAJIEN OPETUS

Maahanmuuttajien opetusjärjestelyt koskevat niitä opiskelijoita, joiden äidinkieli on muu kuin suomi. Opetusjärjestelyt perustuvat maahanmuuttajia koskevaan lainsäädäntöön, opetushallituksen määräyksiin ja ohjeisiin sekä Vantaan kaupungin hyväksymään kotouttamisohjelmaan.

Kielikoe

Kielikoe järjestetään niille maahanmuuttajataustaisille henkilöille, jotka eivät täytä opiskelijaksi ottamisen asetuksessa (4/2013) vaadittavia kriteereitä. Kielikoe on Opetushallituksen laatima, valtakunnallinen koe, joka järjestetään kaikkialla samanaikaisesti. Opetushallitus määrää kielikokeen ajankohdan.

Maahanmuuttajille

- Kielitaidon testaus
- Ohjausta sopivan opiskelupaikan löytämiseksi
- Mava -koulutus
- Suomi toisena kielenä -opetus
- Maahanmuuttajien opinto-ohjaajan palvelut

Maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus, Mava

Vantaan ammattiopisto Variassa järjestetään maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavaa koulutusta. Koulutukseen hakeudutaan www.opintopolku.fi sivustojen kautta 16.6.2014 alkaen. Koulutus on laajuudeltaan 20-40 opintoviikkoa. Tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa

riittävän suomen kielen taidon ja opiskeluvalmiudet hakeutuakseen ammatilliseen koulutukseen tai työelämään.

Valmistavan koulutuksen opetussuunnitelma sisältää suomen kielen, yhteiskuntatiedon, matematiikan ja ammattiaineiden opintoja. Koulutuksen aikana opiskelijalla on mahdollisuus tutustua eri alojen työpaikkoihin.

Suomi toisena kielenä -opetus

Maahanmuuttajien suomen kielen hallinta ja oman äidinkielen taito vaihtelevat, minkä vuoksi etenkin kielten opinnoissa voidaan käyttää erityisiä opetusjärjestelyjä. Opiskelija, jonka äidinkieli on muu kuin suomi tai ruotsi, voidaan vapauttaa toisen kotimaisen kielen opinnoista, jos hän ei aikaisemmin ole opiskellut tätä ainetta.

Suomi toisena kielenä -opetuksen järjestäminen on maahanmuuttajataustaiselle opiskelijalle ensiarvoisen tärkeää. Vantaan ammattiopisto Variassa opiskelija voi joustavasti yhdistää ja jakaa kaikki äidinkielen ja toisen kotimaisen kielen tutkinnon osiin varatut opintoviikot (5 ov) suomi toisena kielenä -opintoihin, oman äidinkielen opintoihin ja toisen kotimaisen kielen opintoihin. Jos suomi ei ole opiskelijan äidinkieli, hänen suomen kielen opintojaan on arvioitava suomi toisena kielenä -tavoitteiden mukaisesti myös siinä tapauksessa, että hänelle ei ole erikseen järjestetty suomi toisena kielenä -opetusta. Kuitenkin opiskelija voidaan arvioida äidinkielen (suomi/ruotsi) tavoitteiden mukaan, jos hänen suomen kielen taitonsa arvioidaan olevan äidinkielen tasoinen. Oman äidinkielen opetuksen maahanmuuttajataustainen opiskelija voi halutessaan valita esimerkiksi aikuislukioista tai Vantaan Aikuisopistosta.

9 OPISKELIJAN ARVIOINTI

Arvioinnilla pyritään ohjaamaan ja kannustamaan opiskelua sekä itsearvioinnin kehittymistä ja motivoidaan opiskelijaa tavoitteiden saavuttamiseen ja tuetaan opiskelijan myönteisen minäkuvan kehittymistä sekä kasvua ammatti-ihmisenä. Arviointi tuottaa tietoa myös opiskelijan osaamisesta hänelle itselleen, opettajille ja työnantajille sekä jatko-opintoihin pyrkimistä varten.

Opiskelijoille ja arviointiin osallistuville tiedotetaan arvioinnin periaatteista ja niiden soveltamisesta opintojen alussa. Arviointi on monipuolista, ja siinä otetaan huomioon opiskelijan mahdolliset lukemis- ja kirjoitusvaikeudet niin, että hänellä on mahdollisuus osoittaa osaamisensa muutenkin kuin kirjallisesti. Muun kuin ammatillista koulutusta ja ammatillista aikuiskoulutusta koskevan lain mukaisessa koulutuksessa opiskelijan arvioinnissa noudatetaan ko. koulutusta koskevan viranomaisen määräyksiä.

9.1 Opiskelijan arviointi ammatillisessa peruskoulutuksessa

Opiskelijan arviointi on kriteeriperustaista ja se kohdistuu oppimiseen ja osaamiseen. Opiskelijan oppimista ja osaamista verrataan aina joko ammatillisten tutkinnonosien ammattitaitovaatimuksiin tai ammattitaitoa täydentävien tutkinnonosien (yhteiset opinnot) tavoitteisiin sekä niiden pohjalta laadittuihin arviointikriteereihin.

Opiskelijoiden oppimista ja osaamista arvioidaan koko koulutuksen ajan. Opiskelija arvioi oppimistaan myös itse tutkinnon osien ammattitaitovaatimusten, tavoitteiden ja arviointikriteereiden perusteella.

Opiskelijan arviointi

- ohjaa, kannustaa ja motivoi
- tuottaa tietoa oppimisesta ja osaamisesta
- arvioidaan ammattiosaamisen näytöllä ja muulla arvioinnilla
- tutkinnonosan lopullisesta arvosanasta päättää tutkinnonosasta vastaava opettaja tai opettajat.

Oppimisen arvioinnin tavoitteena on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Opiskelijan oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta oppimisen etenemisestä. Palautteella tuetaan ja ohjataan opiskelijaa mahdollisimman hyvin suoriutuksiin tuomalla esille opiskelijan vahvuudet. Niiden avulla tuetaan ja motivoidaan opiskelijaa ammattitaitovaatimusten tai tavoitteiden saavuttamisessa sekä kehitetään opiskelijan itsearviointitaitoa. Oppimisen arvioinnin perusteella tehdään tarvittavat muutokset opiskelijan opetukseen ja oppimisen tukemiseen. Muutokset kirjataan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan.

Osaamista arvioitaessa arviointimenetelmät valitaan siten, että ne mittaavat asetettujen ammattitaitovaatimusten tai tavoitteiden saavuttamista, soveltuvat käytettyihin opiskelumenetelmiin ja tukevat opiskelijan oppimista. Opiskelijoilla tulee olla mahdollisuus osoittaa osaamisensa monipuolisesti ja arvioida myös itse osaamistaan.

Opiskelijan ammattitaito ammatillisissa tutkinnonosissa arvioidaan tutkintojen perusteiden mukaan ammattiosaamisen näytöllä ja muulla osaamisen arvioinnilla. Ammattiosaamisen näytöllä arvioidaan vähintään se, mitä kunkin tutkinnon perusteissa on määrätty. Näyttöjen suunnittelua ja toteuttamista varten koulutuksen järjestäjä on asettanut monialaisen toimielimen, johon kuuluu koulutuksenjärjestäjä, opettajia ja opiskelijoita sekä asianomaisten alojen työ- ja elinkeinoelämää edustavia jäseniä. Säädösten mukaan toimielin hyväksyy koulutuksenjärjestäjän opetussuunnitelman osana olevat suunnitelmat ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamisesta ja arvioinnista, valvoo näyttötoimintaa sekä päättää ammattiosaamisen näyttöjen arvioijista. Lisäksi toimielin käsittelee opiskelijan arviointia koskevat oikaisuvaatimukset.

Vantaan ammattiopisto Variassa järjestetään ammattiosaamisen näyttöjä oppilaitoksen tiloissa, oppilaitoksen työmailla ja työpaikoilla. Näytöt suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan oppilaitoksen ja työpaikkojen yhteistyönä.

Arvioinnin jakaantuminen ammattiosaamisen näyttöihin ja muuhun arviointiin kuvataan opetussuunnitelman tutkintokohtaisessa osassa. Menettelyt ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamisesta ja arvioinnista kuvataan näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelmassa.

Vantaan ammattiopisto Variassa käytetään muuna arviointina kokeita, projekti- ja harjoitustöitä sekä työssäoppimisen arviointia. Tarvittaessa voidaan käyttää myös muita luotettavia menetelmiä. Ne voivat olla myös ammattiosaamisen näytön osanäyttöjä. Muun arvioinnin toteuttaminen määritellään tutkinnonosittain opetussuunnitelman tutkintokohtaisessa osassa.

Erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden oppimistulosten arviointi toteutetaan ensisijaisesti opetussuunnitelmien perusteiden mukaisesti. Mikäli opiskelija ei yllä opetussuunnitelman perusteiden tyydyttävän tavoitteiden mukaiseen osaamiseen, opiskelijan arviointi voidaan mukauttaa lukuun ottamatta sosiaali- ja terveysalan lääkehoito-osaamista. Tarkemmat ohjeet ja menettelytavat erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden arvioinnista on Vantaan ammattiopisto Varian erityisopetuksen suunnitelmassa.

Maahanmuuttajaopiskelijoiden ja kieli- ja kulttuuriryhmien opiskelijoiden oppimistulokset arvioidaan yleensä samalla tavalla kuin muidenkin opiskelijoiden. Opiskelijan tausta ja vähitellen kehittyvä kielitaito tulee kuitenkin ottaa huomioon arvioinnissa. Jos maahanmuuttajaopiskelijan opiskelu on järjestetty toisin, niin että häneltä jää arvioimatta opintokokonaisuuksia, hänelle voidaan tästä huolimatta antaa tutkintotodistus. Tällöin tutkintotodistukseen tulee merkintä opiskelijan opetukseen osallistumisesta ja tuntimäärä. Näin voidaan menetellä vain aloilla, joilla siitä ei aiheudu ongelmia työelämässä.

9.2 Opiskelijan arviointi aikuiskoulutuksessa

Varian aikuiskoulutus- ja oppisopimuspalvelut toteuttaa tutkintoon tähtäävää koulutusta pääosin näyttötutkintoperusteisena. Näyttötutkinnoissa arvioidaan tutkinnon suorittajan tutkinnon perusteissa vaadittavaa osaamista kolmikantaisesti: henkilöt edustavat työntekijöitä, työnantajia/itsenäisiä ammatinharjoittajia ja opetusala. Ammattitaidon arvioinnissa arviointiaineiston keräämisellä ja arvioinnin dokumentoinnilla on keskeinen merkitys. Tutkinnon suorittaja kerää arviointiaineistoa monipuolisesti ja useista lähteistä. Yksittäisten tutkintosuoritusten arviointi ei edellytä kolmikantaista arvioijaryhmää. Tutkinnonosan lopullinen arviointiesitys tutkintotoimikunnalle tehdään aina kolmikantaperiaatteella. Näyttötutkinnon järjestäjä laatii arvioinnin kohteena olevan tutkinnon osan suorittamisesta arviointipöytäkirjan, jonka kaikki arvioijat allekirjoittavat. Allekirjoitettu arviointipöytäkirja tai useiden tutkinnonosien arviointiyhteenveto toimii arviointiesityksenä tutkintotoimikunnalle.

Näyttötutkintona suoritettavien ammatillisten perustutkintojen arvioinnissa noudatetaan ammatillisen peruskoulutuksen arvioinnin kohteita ja kriteerejä. Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot arvioidaan kunkin tutkinnon perusteissa määriteltyjen kriteerien mukaisesti asteikoilla hyväksytty/hylätty. Mikäli tutkinnon suorittajalla on luotettavia selvityksiä aikaisemmin osoitetusta osaamisesta, kolmikantainen arvioijaryhmä arvioi niiden vastaavuuden tutkinnon perusteiden ammattitaitovaati-

muksiin ja tekee tarvittaessa esityksen osaamisen tunnustamisesta tutkintotoimikunnalle. Arvioijat ehdottavat dokumentin tutkintotoimikunnalle tunnustettavaksi osaksi näyttötutkinnon suoritusta.

Tutkintoon valmistavassa koulutuksessa oppimista ja osaamista arvioidaan tutkinnon osittain asteikolla T1 – K3. Mikäli tutkinto suoritetaan oppisopimuskoulutuksena, arvioidaan myös tutkinnon suorittajan työssä oppimista niin ikään asteikolla T1 – K3.

9.3 Arvosanasta päättäminen

Ammatillista perustutkintoa suorittavalle opiskelijalle tai tutkinnon suorittajalle annetaan arvosana kaikista tutkinnon perusteiden mukaisista tutkinnonosista, myös ammatillisiin opintoihin (90 ov) kuuluvista muista valinnaisista tutkinnon osista ja ammatillista osaamista syventävistä tutkinnonosista. Tutkinnon osan arvosana päätetään osaamisen arvioinnin perusteella. Tutkinnonosan arvosanaa määrittäessä ei opintosuorituksia tai niistä annettuja arvosanoja lasketa mekaanisesti yhteen, vaan arviointi on laadullista eli opiskelijan suorituksia verrataan ammattitaitovaatimuksiin ja niiden kriteereihin.

Kaikista tutkinnon perusteiden mukaisista ammattitaitoa täydentävistä tutkinnonosista (20 ov) on annettava arvosanat, sillä niillä saattaa olla merkitystä jatko-opintoihin pyrittäessä. Mikäli ammattitaitoa täydentäviä tutkinnonosia on opiskeltu lisäksi vapaasti valittavien opintojen yhteydessä, ne voidaan yhdistää ammattitaitoa täydentävien tutkinnonosien arviointiin. Tällöin yhteisten opintojen laajuus voi ylittää 20 ov. Vapaasti valittavat opinnot voidaan arvioida opiskelijan suostumuksella arvosanalla hyväksytty.

Arvosana annetaan asteikolla T1 – K3 ammattiosaamisen näytöistä ja kaikista tutkinnon osan arvosanaan oleellisesti vaikuttavista opintosuorituksista. Kokeiden, harjoitustöiden, jatkuvan näytön, työssäoppimisen ja osanäyttöjen arviointi voidaan toteuttaa asteikolla hyväksytty, jos niillä varmistetaan vähimmäisosaaminen tai jos niillä ei ole oleellista merkitystä tutkinnonosan arvosanan määräytymisessä. Arvosanan määräytyminen kuvataan tutkinnonosakohtaisesti opetussuunnitelman tutkintokohtaisessa osassa. Ammatillisessa peruskoulutuksessa opiskelijan opintosuoritusten ja osaamisen arvioinnista päättää arvioitavien opintojen opetuksesta vastaava opettaja tai, jos opettajia on useita, opettajat yhdessä.

Ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnista päättävät toimielimen määräämät opettajat ja työelämän edustajat yhdessä tai erikseen. Ammattiosaamisen näyttöjen arvosana päätetään aina arviointikeskustelussa, johon osallistuu opettaja ja toimielimen päätösten mukaisesti opiskelija ja työelämän edustajat. Opettaja vastaa arviointikeskustelun toteuttamisesta, siinä esiin tulleiden asioiden dokumentoinnista ja arvosanan määräämisestä toimielimen hyväksymän näyttösuunnitelman mukaisesti.

Näyttöjen arvioinnissa käytettävän arviointimateriaalin keräämiseen ja dokumentointiin osallistuvat opiskelijat, opettajat ja työelämän edustajat toimielimen päätösten mukaan. Ammattiosaamisen näytön arvioinnin perustelut on aina kirjattava. Tutkinnonosan lopullisen arvosanan päättää tutkinnonosasta vastaava opettaja tai opettajat.

Aikuskoulutuksen opintojen arvioinnista päättää opettaja tai, jos opettajia on useita, opettajat yhdessä ja työssä oppimisen jaksoilla työelämän edustaja. Koulutuksen järjestäjä päättää tietopuolisten opintojen ja työpaikalla tapahtuvan koulutuksen arviointien yhdistelmästä. Näyttötutkintoina suoritettavissa tutkinnoissa lopullisen päätöksen aiemmin osoitetun osaamisen tunnustamisesta sekä arvioinnin ja tutkintosuorituksen hyväksymisestä tekee tutkintotoimikunta.

9.4 Arvioinnin oikaisu ja opintosuoritusten uusiminen

Opiskelijalla on oikeus saada tieto arviointiperusteiden soveltamisesta opinto-, näyttö- ja tutkintosuoritukseensa. Opinto-, näyttö- ja tutkintosuorituksensa arviointiin tyytymätön opiskelija voi pyytää siihen suullisesti tai kirjallisesti oikaisua rehtorilta tai arvioinnin suorittaneelta opettajalta taikka muulta arvioinnista päätöksen tehneeltä henkilöltä. Oikaisuuppyntö on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin opiskelijalla on ollut tilaisuus saada arvioinnin tulokset sekä arviointiperusteiden soveltaminen omalta kohdaltaan tietoonsa. Oppisopimuskoulutuksessa pyyntö tehdään työpaikalla tapahtuvan koulutuksen arvioinnista työnantajalle (L 601/2005).

Vantaan ammattiopisto Variassa ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijoiden opintosuoritusten ja osaamisen arvioinnin oikaisua haetaan suullisesti tai kirjallisesti arvioinnin tehneeltä henkilöltä tai rehtorilta 14 päivän kuluessa arviointitiedon saamisesta. Mikäli opiskelija on tyytymätön saamaansa päätökseen, voi hän hakea kirjallisesti arvioinnin oikaisua toimitelmältä 14 päivän kuluessa aikaisemman päätöksen tietoon saattamisesta.

Arvioinnin oikaisupyyntöjen käsittelyssä esittelijänä on rehtori tai opetusalaohjaaja riippuen siitä, kumpi on osallistunut aikaisempaan päätökseen, johon toimitelmalle oikaisupyynnön tehnyt opiskelija on ollut tyytymätön. Toimitelin voi edellyttää arvioinnin uusimista, mutta ei voi muuttaa arvosanoja tai muita arviointipäätöksiä.

Ammatillisessa peruskoulutuksessa opiskelevilla opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa hylätyt opintosuoritukset kaksi kertaa. Hyväksytyn opintosuorituksen arvosanaa he voivat korottaa yhden kerran. Hyväksytyn opintosuorituksen arvosanan korottamiseksi opiskelija tekee arvosanan korottamispyynnön 14 päivän kuluessa arviointitiedon saamisesta. Arvosanan korottamismahdollisuus järjestetään pääsääntöisesti lukujärjestyksen mukaisesti.

Oppisopimuskoulutuksessa arvioinnin oikaisupyyntö tehdään työpaikalla tapahtuvassa koulutuksessa työnantajalle. Tietopuolisten opintojen arvioinnin sekä arviointien yhdistelmän osalta noudatetaan ammatillisen peruskoulutuksen arvioinnin oikaisukäytäntöjä.

Näyttötutkinnon suorittaja voi pyytää arvioinnin oikaisua kirjallisesti 14 päivän kuluessa arviointitiedon saamisesta tutkintotoimikunnalta, jonka toimialaan ja -alueeseen tutkinto kuuluu. Arviointitietoa katsotaan saadun 7 päivän kuluessa arviointipäätöksen lähettämisestä. Tutkintotoimikunta voi arvioijia kuultuaan velvoittaa toimittamaan uuden arvioinnin. Arviointia koskevasta oikaisuvaatimuksesta annettuun tutkintotoimikunnan päätökseen ei voi hakea muutosta valittamalla. Näyttötutkinnon suorittajalla on mahdollisuus tutkintosuorituksen täydentämiseen yhden kerran ilman lisäkustannuksia.

Näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen sekä muun oppilaitoksessa tapahtuvan aikuiskoulutuksen opintosuorituksen uusimisessa ja arvosanan korottamisessa noudatetaan ammatillisen peruskoulutuksen uusintamenettelyä.

9.5 Todistukset

Opiskelijalle, joka on suorittanut hyväksytysti ammatilliseen perustutkintoon kuuluvat opinnot ja ammattiosaamisen näytöt, annetaan tutkintotodistus. Tutkintotodistuksen antaa oppilaitos. Se sisältää päättö- ja näyttötodistuksen. Lisäksi hänelle annetaan opintosuoritusote. Tutkintotodistuksen asiakirjamallissa ja sisällössä noudatetaan tutkinnon perusteita ja Opetushallituksen ohjeita.

Opiskelijalle, joka ammatillisessa peruskoulutuksessa ei ole suorittanut koko tutkintoa, annetaan pyynnöstä todistus suoritetuista tutkinnonosista ja opinnoista, ammattiosaamisen näytöistä ja aikaisemmin hankitusta osaamisesta. Siihen merkitään arvosanojen lisäksi myös sellaisiin tutkinnonosiin osallistuminen, joista opiskelija ei ole vielä saanut arvosanaa, sekä tieto siitä, mitä suorituksia tutkintotodistuksen saaminen opiskelijalta edellyttää. Todistuksen liitteeksi kirjoitetaan kuvaus ammattipätevyydestä, joka hänellä on suoritettujen tutkinnonosien perusteella.

Näyttötutkintona suoritettaessa tutkintotodistuksen antaa tutkintotoimikunta. Tutkintotodistus annetaan, kun kaikki tutkinnonosat on suoritettu. Tutkinnonosan suorituksesta annetaan todistus pyydettyäessä.

Näyttötutkintoon valmistavaan koulutukseen osallistuvalla opiskelijalla annetaan opintosuoritusote. Oppisopimusalalla annetaan todistus osallistumisesta oppisopimuskoulutukseen. Opiskelijalle annetaan pyydettyäessä kansainväliseen käyttöön tarkoitettu tutkintotodistuksen liite tai tutkintotodistus englanniksi, ruotsiksi tai saksaksi. Opiskelijan erotessa oppilaitoksesta kesken opintojen hänelle annetaan erotodistus, johon merkitään suoritettut opinnot ja ammattiosaamisen näytöt arvosanoineen.

10 OPISKELIJAN OIKEUSTURVA JA OPPIMISYMPÄRISTÖN TURVALLISUUUS

Laki ammatillisesta koulutuksesta (L 951/2011) ja laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (L 952/2011) muuttui 1.1.2012. Lakimuutokset koskevat tutkintoja, joihin liittyy uhkia potilas- ja asiakasturvallisuuden, liikenneturvallisuuden, alaikäisten turvallisuuden sekä opiskelijan itsensä ja opiskelu- ja työyhteisön turvallisuuden vaarantumisesta. Tavoitteena on pyrkimys varmistua, että opiskelija on terveydentilansa ja toimintakykynsä puolesta soveltuva alan opintoihin ja työelämään. Opetushallitus on antanut määräykset lain piirissä olevien tutkintokohtaisista opiskelijoiden terveydentilavaatimuksista. Varian toimintamalli terveydentilätietojen pyytämisestä sekä niitä käsittelevistä henkilöstöryhmistä on kuvattu erillisessä ohjeistuksessa.

10.1 Terveydentilavaatimuksista tiedottaminen

Variaan opiskelijoiksi hakeutuville ja heidän huoltajilleen tiedotetaan tutkintokohtaista terveydentilavaatimuksista Vantaan toisen asteen hakuoppaassa, Varian opiskelijan oppaassa ja nettisivuilla sekä oppilaitoksen avoimissa ovissa sekä pääsy- ja soveltuvuuskokeiden yhteydessä. Perusopetuksen oppilaanohjaajia tiedotetaan mm. opinto-ohjaajien infoissa. Lisäksi tiedotetaan toimintatavat opiskeluoikeuden peruuttamisen liittyen, mikäli hakija on salannut terveydentilaansa liittyviä tietoja. Opiskelijaksi ottamisen esteenä voi myös olla aiempi opiskeluoikeuden peruuttamispäätös asetuksen mukaisissa tutkinnoissa.

Variassa opiskeluoikeuden peruuttamista koskevat ammatilliset perustutkinnot ja koulutusohjelmat ovat

- ☐ sosiaali- ja terveysalan perustutkinto
- ☐ lentokoneasennuksen perustutkinto
- ☐ logistiikan perustutkinnon kuljetuspalvelujen ja lentoasemapaalvelujen koulutusohjelmat.

Myös ammatillisessa aikuiskoulutuksessa opiskeluoikeuden peruuttaminen koskee potilas-, asiakas- ja liikenne- sekä alaikäisten turvallisuuteen liittyviin tutkintoihin johtavia tutkintoja. Näitä ovat mm.

- ☐ lasten ja nuorten erityisohjaajan ammattitutkinto
- ☐ koulunkäynnin ja koululaisten aamu- ja iltapäiväohjauksen ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot
- ☐ perhepäivähoidon ammattitutkinto
- ☐ ajoneuvonosturinkuljettajan ammattitutkinto
- ☐ linja-autonkuljettajan ammattitutkinto
- ☐ yhdistelmäajoneuvonkuljettajan ammattitutkinto.

Kaikkien ko. lain piiriin kuuluvista koulutuksista vastaava esimies vastaa terveydentilavaatimusten tiedottamisesta.

10.2 Opiskeluun soveltumattomuus

Jos opiskelijalla on tai opintojen aikana ilmenee terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä este asetuksen määrittelemissä tutkinnoissa, hänelle ja hänen huoltajalleen varataan mahdollisuus tulla kuulluksi. Opiskelijalta voidaan edellyttää terveydentilaa ja toimintakykyä koskeva selvitys. Toimintatavat ja -ohjeet on kuvattu Varian ohjeistuksissa. Jos opiskelijan terveydentilaan ja/tai toimintakykyyn liittyy rajoituksia ko. tutkinnoissa/koulutusohjelmissa/osaamisaloissa, hänen opiskeluoikeuttaan harkitaan tapauskohtaisesti. Samalla selvitetään, onko opiskelijalla edellytyksiä hakeutua muuhun koulutukseen.

10.3 Opiskeluoikeuden peruuttaminen ja palauttaminen sekä opiskelusta pidättäminen

Opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja palauttamisesta päättää aina koulutuksenjärjestäjän asettama opiskelijoiden oikeusturvatoimielin, jonka jäsenet edustavat koulutuksenjärjestäjää, opiskelijahuoltoa, opettajia, työelämää ja opiskelijoita. Toimielimen tehtävänä on opiskeluoikeuden peruuttamisen ja palauttamisen lisäksi opiskelijan määräaikaista erottamisesta ja opiskelusta pidättämisestä päättäminen. Toimintamalli on kuvattu erillisessä ohjeistuksessa.

Opiskeluoikeus voidaan perua ko. lain piirissä olevissa tutkinnoissa/koulutusohjelmissa/osaamisaloilla, jos

- ☐ opiskelija on opinnoissaan toistuvasti tai vakavasti vaarantanut toisen henkilön terveyden tai turvallisuuden ja näin osoittautunut ilmeisen soveltumattomaksi toimimaan opintoihin liittyvissä käytännön tehtävissä tai työssäoppimisessa
- ☐ on ilmeistä, että opiskelija ei terveydentilaltaan ja toimintakyvyltään täytä säädettyjä opiskelijaksi ottamisen edellytyksiä
- ☐ opiskelija on hakuvaiheessa salannut tiedon aiemmasta peruuttamispäätöksestä

- opiskelija on tuomittu rangaistukseen sukupuolisiveellisyyttä loukkaavasta teosta, seksuaalirikoksesta, törkeästä henkeen tai terveyteen kohdistuneesta rikoksesta taikka vähäistä vammasta huumausainerikoksesta ja jos peruuttaminen on tarpeen alaikäisten suojelemiseksi (koskee opintoja, joissa olennaisesti edellytetään alaikäisten parissa työskentelyä).

Ennen opiskeluoikeuden peruuttamista varataan aika opiskelijan ja hänen huoltajansa kuulemiseen ja selvitetään yhdessä opiskelijan kanssa tämän mahdollisuus hakeutua muuhun koulutukseen. Opiskelija voidaan hänen suostumuksellaan ottaa koulutuksenjärjestäjän sellaiseen muuhun koulutukseen, jonka opiskelijaksi ottamisen edellytykset hän täyttää.

Opiskelijan määräaikainen erottaminen voi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 35 §:n sekä ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 11 §:n viittaussäännöksen mukaan tulla kurinpitokeinona kyseeseen tilanteissa, joissa opiskelijan teko tai laiminlyönti on vakava, tai jos hän kirjallisen varoituksen saatuaan jatkaa samankaltaista käyttäytymistä.

Opiskelijan opiskelusta pidättäminen on mahdollista silloin, jos opiskelija kieltäytyy opiskeluoikeuden peruuttamista koskevien edellytysten arvioimista varten tarvittavista terveydentilaa koskevista tarkastuksista tai tutkimuksista tai jos hän kieltäytyy laissa vaaditusta rikosrekisteriotteen esittämisestä opiskeluoikeuden peruuttamista koskevassa asiassa.

Muutoksenhausta tiedotetaan opiskelijalle ja hänen huoltajilleen kirjallisesti päätöksenteon yhteydessä. Ohjeet sisältävät muutoksenhakuajan ja muutoksenhakuosoitteen.

10.4 Rikostaustaote

Rikostaustaote pyydetään nähtäväksi opiskelijoilta, joiden opintoihin tai työssäoppimiseen kuuluu olennaisesti lasten ja nuorten parissa työskentelyä. Asiasta tiedotetaan Vantaan toisen asteen hakuoppaassa, oppilaitoksen avoimissa ovissa, Varian opiskelijan oppaassa ja nettisivuilla sekä opintojen alkaessa. Toimintamalli on kuvattu erillisessä ohjeistuksessa.

10.5 Huumausainetestaus

Huumausainetestauksen periaatteista ja kurinpitotoimenpiteistä tiedotetaan aloittaville opiskelijoille ja heidän huoltajilleen opiskelijan oppaassa ja erilaisissa infoissa, kuten esimerkiksi kotiväenilloissa. Toimintatavat ja -ohjeet on kirjattu Varian päihdetoimintamalliin.

10.6 Kurinpito

Vantaan ammattiopisto Varian järjestyssäännöt on laadittu lain ammatillisesta koulutuksesta 630/1998 ja 631/1998 ja muutosten 479/2003 A811/1998 sekä mm. tupakkalain 698/2010, L951/ 2011 34 a, 35 ja 35 a mukaisesti. Niissä asioissa, joista ei järjestyssäännöissä erikseen mainita, noudatetaan lakeja ja asetuksia sekä oppilaitoksen ohjeita ja sääntöjä. Järjestyssääntöihin perehdytään opintojen alkaessa yhdessä ryhmänohjaajan kanssa.

11 HENKILÖSTÖN AMMATTITAIDON KEHITTÄMINEN

Vantaan ammattiopisto Varian toiminnan tavoitteena on, että opiskelijat valmistuvat oman alansa osaaviksi ammattilaisiksi ja kehittyvät aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi, joilla on hyvät elämänhallinnan ja elinikäisen oppimisen taidot.

Henkilöstön osaamisen kehittämisen periaatteet on kirjattu henkilöstöstrategiaan. Koulutus- ja kehittämissuunnitelmaa tarkennetaan vuosittain vastaamaan oppilaitoksen tarpeita ja linjauksia. Henkilöstön keskeisiä osaamisalueita ovat pedagoginen pätevyys, oman ammattialan sisällön hallinta ja erilaisten opiskelijoiden huomioiminen opetuksessa sekä tieto- ja viestintätekniikan hallinta. Vantaan kaupungin linjauksen mukaisesti jokainen henkilöstön jäsen käy vuosittain tulos- ja kehityskeskustelun esimiehensä kanssa.

Vantaan ammattiopisto Varian tulos- ja kehityskeskustelut voidaan käydä joko tiimikohtaisesti tai henkilökohtaisena keskusteluna. Kaikilla henkilöstöön kuuluvilla on oikeus henkilökohtaiseen keskusteluun esimiehensä kanssa. Kehityskeskusteluissa käsitellään työn tulokset, tulevat tehtävät ja

Henkilöstön ammattitaidon kehittäminen

- Pedagoginen pätevyys
- Pedagoginen täydennyskoulutus
- Ammattialan sisällön hallinta
- Tulos- ja kehityskeskustelut
- Työnohjaus

tavoitteet sekä osaamis- ja kehittämistarpeet. Tiimikohtaisissa keskusteluissa osaamista tarkastellaan koko tiimin osaamisen näkökulmasta, jolloin pohditaan sitä, mitkä ovat tiimin keskeiset osaamisalueet, minkälaista osaamista tiimiin täytyy hankkia sekä sovitaan, miten osaamista kehitetään ja täydennetään kunkin tiimin jäsenen kohdalla. Kaikille työntekijöille laaditaan kehittymissuunnitelma ja ryhmätasoinen koulutus- ja kehittämissuunnitelma.

Opettajien ja muun henkilöstön oman ammattialan osaamista kehitetään oppilaitoksen kehittämistavoitteiden mukaisesti työelämäjaksoilla ja osallistumalla erilaisiin projekteihin ja hankkeisiin. Niiden tavoitteena on ammatillisten opettajien työelämävalmiuksien ylläpitäminen ja kehittäminen tarpeita vastaavaksi. Oppilaitos tukee muodollisesti epäpätevien opettajien pedagogista kouluttautumista ja muiden opettajien täydennyskoulutusta työjärjestelyin, jotka mahdollistavat heidän osallistumisensa koulutukseen.

Ammatillisessa peruskoulutuksessa opetusryhmien heterogeenisuus edellyttää opettajilta kykyä ottaa huomioon opiskelijoiden erityisosaamisen alueet, oppimisvaikeudet ja opiskelijoiden erityisen tuen tarve. Opettajilta edellytetään myös kykyä tukea ja ohjata erityisen hyvin menestyviä opiskelijoita. Vantaan ammattiopisto Varia tukee ja kannustaa opettajia hakeutumaan erityisopettajakoulutukseen ja erityispedagogiikan jatko- ja täydennyskoulutukseen.

Vantaan ammattiopiston Varian henkilöstöllä on vuosittain kolme yhteistä suunnittelu/koulutuspäivää. Koulutuspäivien teemat valitaan vuosittain siten, että ne tukevat yhteisten tavoitteiden saavuttamista sekä eri opetusalojen ja toimipisteiden sekä henkilöstöryhmien välistä yhteistoimintaa. Lisäksi jokaisella opetusallalla on vähintään kaksi opetuslakohtaista suunnittelu/koulutuspäivää lukuvuositain. Henkilöstön yhteistoiminnan lisäämiseksi sekä tiimitoiminnan mahdollistamiseksi Variassa on sovittu yhteinen YT-aika.

12 KOULUTUKSEN ITSEARVIOINTI

Vantaan ammattiopisto Variassa on tavoitteena oppilaitoksen toiminnan jatkuva kehittäminen asiakaslähtöisesti ottaen huomioon sekä opiskelijoiden että ympäröivän elinkeinoelämän tarpeet. Arvioinnin tavoitteena on ajantasaisen ja luotettavan tiedon hankkimen oppilaitoksen toiminnan kehittämisen ja strategisen suunnittelun työvälineeksi. Oppilaitoksen laadun ja strategisen kehittämisen perustana on koko henkilöstön sitoutuminen ja innostus toiminnan kehittämiseen.

Itsearviointin välineitä ovat

- tuloksellisuusrahoitus
- tasapainotettu tuloskortisto
- opiskelijapalautteet
- työnantajapalautteet
- opettajien kyselyt
- toiminnan laadun arvioiminen
- ammattiosaamisen näyttöjen arvioiminen.

Vantaan ammattiopisto Varian laatutyötä ja strategista suunnittelua ohjaa oppilaitoksen johtoryhmä, ja sen käytännön toteuttamisesta vastaa kehittämisspäällikkö yhdessä oppilaitoksen muun henkilöstön kanssa. Varian strategisten tavoitteiden saavuttamisen seurannassa käytetään tasapainotettuihin tuloskortteihin (BSC) perustuvaa arviointia, jota käyttävät kaikki Vantaan kaupungin tulosyksiköt.

Strategiset tavoitteet, kriittiset menestystekijät ja suorituskykymittaristo määritellään vuosittain. Toiminnan laatua arvioidaan koko toimintajärjestelmää koskevalla itsearvioinnilla, joka perustuu EFQM -laatupalkintoperusteisiin.

Itsearviointiin osallistuu oppilaitoksen johtoryhmä ja opettajien ja muun henkilöstön edustajia eri opetusaloilta. Arvioinnin perusteella kullekin toimintavuodelle määritellään toiminnan keskeiset kehittämiskohteet, joille laaditaan toteuttamissuunnitelma ja nimetään toteuttamisesta vastaava henkilö.

Koulutuksen ja opetuksen laadun sekä opiskelijoiden tyytyväisyyden arvioinnissa käytetään INKA-, OPAL- ja AIPAL-opiskelijapalauttejärjestelmää, joiden avulla kerätään mahdollisimman monipuolista ja kattavaa tietoa oppilaitoksen, opettajien että opiskelijoiden toiminnasta.

Oppisopimuskoulutuksessa koulutuksen arviointia tehdään puolivuositain SopimusPro -järjestelmän kautta. Arvioinnissa opiskelija ja työpaikkaohjaaja arvioivat yhdessä työssäoppimisen ja tietopuolisten opintojen toteutumista, ammattitaidon kehittymistä sekä oppisopimuskeskuksen palveluja asteikolla 1 – 3. Lisäksi on mukana sanallista arviointia eri osa-alueilta. Oppisopimuspalvelut käyttävät arviointiaineistoa koulutuksen ja oman toimintansa kehittämiseen.

Henkilöstön työtyytyväisyyden ja hyvinvoinnin arvioimisessa käytetään Vantaan kaupungin joka toinen vuosi tekemää henkilöstökyselyä (Kunta10). Tulosten pohjalta johdetaan opetusala-/yksikkökohtaisia hyvinvointiin liittyviä kehittämiskohteita ja -toimia.

Henkilöstön hyvinvoinnista ja työviihtyvyydestä kerätään tietoa myös esimiesten kanssa käytävissä tulos- ja kehittämiskeskusteluissa. Neuvottelukuntien, tutkintotoimikuntien, ohjausryhmien sekä työelämän edustajilta kerätään jatkuvaa palautetta myös muun työn ohessa.

Eri arvioinneista saatuja tuloksia käytetään laadittaessa oppilaitoksen toiminnan kuvausta ja määriteltäessä oppilaitoksen strategisia tavoitteita ja kehittämisen painopistealueita. Itsearvioinnin toteuttamisen vuosittainen suunnitelma on määritelty tarkemmissa ohjeissa. Vantaan ammattiopisto Variassa valmistellaan toimintajärjestelmää.